

Севрюк Микола

Коваль Світлана

Саньков Сергій

ORCID iD <http://orcid.org/0000-0002-6788-3093>

ORCID iD <http://orcid.org/0000-0001-9040-871X>

ORCID iD <http://orcid.org/0000-0002-0888-5232>

АНАЛІЗ РІВНІВ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВИПУСКНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

A За останні 15 років особливою загострення набуває проблема зміцнення здоров'я учнівської молоді. Дослідження показують, що 36,4% учнів закладів загальної середньої освіти мають у край низький рівень фізичної підготовленості, 33,5% – нижче середнього, 22,6% – середній, 6,7% – вище за середній і лише 0,8% – високий, а 81,5% населення у віці 40–59 років мають низький і нижче середнього рівні фізичного розвитку. У нашому дослідженні показано вплив занять фізичною культурою і спортом у школах на стан розвитку фізичного здоров'я випускників закладів загальної середньої освіти. Дослідження проводились із першокурсниками факультету електроніки та комп'ютерної інженерії Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського з 2008 по 2018 навчальні роки. Зроблений аналіз рівня фізичного здоров'я та проблеми ефективності занять в школах.

Ключові слова: здоров'я; фізичне виховання; спорт; плавання; легкоатлетичний крос; рухова активність; тестування

S *Sevriuk Mykola, Koval Svitlana, Sankov Serhiy. Analysis of Physical Preparation Levels of General Education Schools Graduates.*

Over the last 15 years, the problem of promoting the health of students has become particularly acute. There is no system of socio-economic promotion of healthy lifestyles in the country. This leads to a difficult situation with the state of physical fitness of the population.

Studies show that 36.4% of general secondary education students have an extremely low level of fitness, 33.5% - below average medium level, 22.6% - average, 6.7% are above average and only 0.8% are at high level; 81.5% of the population aged 40-59 have low and below average levels of physical development. There is no doubt that the need for regular recreational training among representatives of all socio-demographic groups has never been so high.

Our study gives analysis of the level of physical health and problems of efficiency of employment in schools, shows the impact of physical education and sports in schools on the development of physical health of graduates of general secondary education institutions. The studies were conducted with the first-year students of the Faculty of Electronics and Computer Engineering of Kremenchuk Mykhailo Ostrogradsky National University from the 2008 to 2018 academic years.

Key words: health; Physical Education; sport; swimming; track-and-field race; physical activity; testing

Севрюк Микола Петрович, доцент кафедри здоров'я людини та фізичної культури Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, заслужений тренер України

Sevriuk Mykola, Associate Professor of the Department of Human Health and Physical Culture of Kremenchuk Mykhailo Ostrogradsky National University, Honored Coach of Ukraine

E-mail: zsa73@meta.ua

Коваль Світлана Станіславівна, доцентка кафедри автоматизації та інформаційних систем Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, майстриня спорту з городкового спорту, чемпіонка Світу з городкового спорту

Koval Svitlana, Associate Professor, Department of Automation and Information Systems, Kremenchuk Mykhailo Ostrogradsky National University, Master of Horodky Sport, World Champion in Horodky Sport

E-mail: kovalsvitlanakremenchuk@gmail.com

Саньков Сергій Володимирович, старший викладач кафедри електронних апаратів Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Sankov Serhiy, Senior Lecturer of the Department of Electronic Devices, Kremenchuk Mykhailo Ostrogradsky National University

E-mail: Sankovsergej56@gmail.com

Актуальність проблеми. Актуальність роботи полягає в дослідженні впливу занять з фізичного виховання на здоров'я випускників шкіл і рівня їхньої фізичної підготовки на прикладі студентів першого курсу Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського (КрНУ).

Проблема дефіциту рухової активності населення нині є однією з найактуальніших у всьому світі. Її заго-

стрення зумовлене значними досягненнями у галузях науки і сферах виробництва. Водночас «благо цивілізації» стали причиною того, що у переважній більшості людей не задовольняється природна генетично закладена потреба в руховій активності, і відповідно недостатньо її рівень обумовлює виникнення порушень у стані опорно-рухового апарату, серцево-судинної, дихальної, ендокринної, травної систем, а також

появу надлишкової маси тіла, нервово-психічних розладів тощо [1].

Той факт, що рухова активність є невід'ємним складником здорового способу життя й основним засобом зміцнення здоров'я, вказує на особливу гостроту проблеми подолання її дефіциту у підлітків.

Аналіз спеціальної літератури констатує, що реальний обсяг рухової активності учнів середнього шкільного віку не відповідає біологічним нормам, дефіцит якої здебільшого пов'язаний з умовами навчання у школі, що доповнюється за рахунок звільнення учнів від уроків фізичної культури чи обмеженням їхньої участі в них. Як наслідок, гіподинамія освітньої діяльності призводить до розбалансування механізмів апарату кровообігу і дихання, значного зниження фізичної та розумової працездатності, функціональної тренуваності та, в свою чергу, виникнення відхилень у стані здоров'я.

Масштабність зазначеної проблеми підтверджується результатами наукових досліджень останніх років, згідно з якими в школах неухильно збільшується кількість учнів з ослабленим здоров'ям і віднесених до спеціальної медичинської групи [4].

Як свідчать результати численних наукових досліджень останніх десятиліть, рівень фізичного здоров'я школярів суттєво знизився. Свідчення різних країн світу теж вказують на зменшення тих чи інших показників фізичного здоров'я юнаків 15–17 років незалежно від економічних умов країни.

Для вирішення цього важливого завдання та покращення стану здоров'я учнів усіх вікових груп необхідно застосувати комплекси науково обґрунтованих заходів, спрямованих на оптимізацію режиму рухової активності осіб молодого віку та зменшення ризику виникнення серед них різноманітних захворювань і патологічних станів [5; 7].

Доцільність саме такого підходу до вирішення актуального практичного завдання підтверджується положеннями статей Конституції України, в яких зафіксовано, що життя та здоров'я кожної людини в нашій державі становить собою найвищу соціальну цінність.

Успіху у вирішенні зазначеного надзвичайно важливого завдання можна досягти лише за умов плідної співпраці між фахівцями, які працюють у галузі фізичного виховання та спорту, медицини та державного управління.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Руховому режиму старшокласників продовжує приділятися значна увага серед науковців сфери фізичної культури.

Сучасними дослідженнями з проблеми зниження окремих показників фізичного здоров'я населення, зокрема старшокласників, з'ясовано причини цього:

1. Низька відповідальність за дотримання вимог законодавчих і нормативно-правових актів щодо організації фізичного виховання в системі освіти.

2. Обмежена рухова активність, нераціональне та незбалансоване харчування, фактори асоціальної поведінки в суспільстві.

3. Невисока престижність професії у сфері фізичної культури та спорту, низький рівень матеріального заохочення працівників бюджетного сектора цієї сфери тощо [1].

Отже, щоб досягти високого рівня фізичного здоров'я, дотримуватися належного рухового режиму недостатньо. Варто приділяти увагу не лише фізичним вправам та їхньому впливу на організм, а й реальному добору засобів сприятливого інформаційного впливу на людей у спробі допомогти їм оздоровитися. Незначне збільшення рухової активності не може дати бажаного результату.

На сучасному етапі в Україні відбувається активна перебудова системи виховання в цілому, й у фізичному вихованні зокрема, до реальних умов життя.

Саме тому нині у вирішенні завдань оздоровлення і гармонійного розвитку дітей зростає значення систематичних занять фізичною культурою. При цьому необхідно врахувати такі фактори, як недостатня рухова активність, зростаючі розумові навантаження та перевантаження у процесі навчання, погіршення екологічних і соціально-економічних умов життя [2].

Як стверджують дослідники, в Україні спостерігається стійка тенденція до погіршення стану здоров'я і рівня фізичної підготовленості юнаків і дівчат, знижується інтерес до занять фізичною культурою і спортом. Унаслідок цього ведуться пошуки нових шляхів для поліпшення здоров'я і фізичної підготовленості дітей через уроки в школі. Інтенсивні розробки сучасних педагогічних технологій із фізичного виховання підростаючого покоління здійснюються не тільки в Україні, а й в інших країнах [11].

Нині існують значні розбіжності у розумінні змісту фізкультурної освіти дітей і молоді на різних етапах життєдіяльності, що викликають необхідність їхнього узагальнення та аналізу, розроблення теоретико-методичних основ неспеціальної фізкультурної освіти (НФО) учнівської молоді.

Початок ХХІ ст. характеризується техногенним розвитком суспільства і такою ж стрімкою руйнацією природних фізичних і психологічних властивостей людини. Іншими словами – чим потужнішим стає інтелект, тим відчутнішим розрив між мозком і тілом. Досвід багатьох розвинутих держав вказує, що неперервно зростаючі затрати на медицину не забезпечують належного ефекту. У цих умовах позитивний економічний ефект дає втілення державних фізкультурно-оздоровчих програм і програм захисту оточуючого середовища (країни Скандинавії).

Статистичні дані України свідчать про наступне:

- тільки одне дошкільня із трьох приходить до школи здоровим;
- за час навчання у школі в 4–5 разів зростає захворюваність зору;
- утричі збільшується кількість патологій опорно-рухового апарату та системи травлення;
- удвічі збільшується кількість нервово-психологічних розладів;

– захворюваність у гімназіях удвічі вища, ніж у звичайних школах;

– загальна захворюваність учнів 11-х класів удвічі вища, ніж в учнів 1–2 класів [3].

Дослідники відзначають, що «невгамовні амбіції та потяг до стрімких навчальних досягнень захмарює окремим педагогам і батькам турботу про збереження та зміцнення здоров'я дітей» (Ланда, 2004).

Науковці вважають, що ущільнення шкільних програм і збільшення тижневих навантажень, яке не зменшилось із переходом на 12-річне навчання, призводить до різкого зниження рухової активності.

Прагнення України до європейських стандартів у галузі науки й освіти пред'являє також підвищенні вимоги до якості організації навчально-виховного процесу з фізичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти.

Виникає необхідність розроблення концепції фізичного виховання в сучасному контексті й подальшої ефективною реалізації практичної системи рухової активності підтверджується неефективними, подекуди негативними і певною мірою небезпечними явищами, характерними для шкільного фізичного виховання в сучасній Україні. Відмічається недостатня активність школярів на уроках фізичної культури і позаурочних заняттях, низька інтенсивність виконання фізичних вправ, непродуктивно витрачається час на вивчення вправ, які не мають життєво важливого значення, – на шкоду розвитку, що в цілому пояснює невисоку популярність їхнього відвідування [8].

Кожна країна має свої типові тенденції, що пов'язані зі специфікою їхньої реалізації в суспільстві. Так, в Англії перевага надається концепції спорту, у Фінляндії й Швеції – «вихованню здоров'я», в Голландії та Австрії – «навчанню руховим діям» [9].

У ЄСРП стандарти включали вимоги тоталітарної держави: підготувати себе для праці та благо держави й до її захисту. Після отримання Україною незалежності пріоритети змінилися, на перше місце виступила особистість, а не держава. Через цю призму була сформульована мета системи фізичного виховання: задоволення потреб окремих людей і суспільства в цілому у формуванні всебічно розвинутої людини – духовно і фізично, сприяючи підвищенню її життєдіяльності [10].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Одним із основних завдань управління системою освіти, на наш погляд, має стати завдання приведення процесу навчання у відповідність до стану здоров'я учнів і студентів та завдання забезпечення належного рівня рухової активності, оскільки, м'язова діяльність – природній і найсильніший подразник, здатний змінити стан організму.

До змісту фізкультурної освіти у закладах освіти першочергово необхідно віднести засвоєння знань, умінь і навичок, пов'язаних із формуванням мотивів, усвідомлення потреб у заняттях фізичними вправами.

Мета статті: визначити рівень фізичної підготовки випускників закладів загальної середньої освіти, які вступили на перший курс і показати ефективність проведення занять із фізичної культури і спортивно-масових заходів у школах на здоров'я школярів – майбутніх студентів ЗВО.

Викладення основного матеріалу. Рухову активність розглядають як найдоступніший і ефективніший засіб профілактики захворювань серцево-судинної системи, хребта, обмінних процесів та інших медичних проблем, що мають місце в шкільному віці.

Сучасна система фізичного виховання володіє великим арсеналом засобів рухової активності, який постійно поповнюється новими видами спорту, наприклад, такими як городки [6]. Збільшення популярності спорту і різних форм рухової активності постійно розширює види змагального спорту, оздоровчих і рекреаційних видів рухової активності.

Існують прості й водночас ефективні засоби рухової активності, такі як біг, ходьба, плавання та багато рухових ігор.

Ми провели дослідження серед студентів першого курсу факультету електроніки та комп'ютерної інженерії КрНУ.

Результати дослідження. Дослідження були проведені серед студентів перших курсів з 2008 по 2018 навчальні роки. У тестуванні студенти брали участь добровільно з двох видів спорту: легкоатлетичного кросу та плавання: 3 кросу юнаки бігли 1000 м., дівчата – 500 м, а у плаванні юнаки пливли 50 м, а дівчата – 25 м. Спочатку зупинимось на кількісних показниках: для порівняння ми розділили 11 років на дві половини 2008–2012 роки і 2013–2018 роки (табл. 1 і 2):

Таблиця 1

Кількість студентів, які брали участь у тестуванні з легкоатлетичного кросу

Рік	Юнаки			Дівчата			Всього студентів і учасників		
	Кількість студентів	Брали участь	% учасників	Кількість студентів	Брали участь	% учасників	Кількість студентів	Брали участь	% учасників
2008	97	65	67	42	33	78,6	139	98	70,5
2009	77	62	80,5	27	21	77,8	104	83	79,8
2010	73	46	63	28	23	82,1	101	69	68,3
2011	70	39	55,7	35	18	51,4	105	57	54,3

Таблиця 1 (продовження)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2012	90	45	50	22	11	50	112	56	50
2008–2012	407	257	63,2	154	106	68	561	363	64,6
2013	94	44	46,8	28	7	25	122	51	41,8
2014	87	32	36,8	26	14	53,8	113	46	40,7
2015	67	17	25,4	16	3	18,8	83	20	24,1
2016	86	21	24,4	32	8	25	118	29	24,6
2017	68	9	13,2	16	8	50	84	14	16,7
2018	46	8	17,4	8	5	62,5	54	13	27,1
2013–2018	448	131	27,3	126	45	39,2	574	173	28,7
2008–2018	855	388	45,2	280	151	53,6	1135	536	46,7

Як бачимо, у 2008–2012 роках серед юнаків у тестуванні з легкоатлетичного кросу брали участь 257 студентів, що складає 63,2 % і 142 в плаванні – 34,6% до кількості

студентів, які поступили на перший курс. У 2013–2018 роках – 131 студент – 27,3% у кросі та 65 у плаванні, що дорівнює 14,1%.

Кількість студентів, які брали участь у тестуванні з плавання

Таблиця 2

Рік	Юнаки			Дівчата			Всього студентів і часників		
	Кількість студентів	Брали участь	% учасників	Кількість студентів	Брали участь	% учасників	Кількість студентів	Брали участь	% учасників
2008	97	36	37,1	42	15	35,7	139	51	36,7
2009	77	26	33,8	27	9	33,3	104	35	33,7
2010	73	28	38,4	28	11	39,3	101	39	38,6
2011	70	18	25,7	35	2	5,7	105	20	19,0
2012	90	34	37,8	22	3	13,6	112	37	33,0
2008–2012	407	142	34,9	154	40	26,0	561	182	32,4
2013	94	26	27,7	28	6	21,4	122	32	26,2
2014	87	11	12,6	26	н/у	-	113	11	9,7
2015	67	4	6,0	16	3	18,8	83	7	8,4
2016	86	8	9,3	32	4	12,5	118	12	10,2
2017	68	8	11,8	16	6	37,5	84	14	16,7
2018	46	8	17,4	8	2	25,0	54	10	18,5
2013–2018	448	65	14,5	126	21	16,7	574	86	15,0
2008–2018	855	207	24,2	280	61	21,8	1135	268	23,6

У 2008–2012 роках учасниками тестування з легкоатлетичного кросу були 106 студенток, тобто 68% і 40 у плаванні, що дорівнює 25,5%. У 2013–2018 роках у кросі було 45 учасниць, що складає 39,2%, а у плаванні 21 учасниця – 23%.

По факультету кількість студентів (юнаків і дівчат) – учасників тестування з легкоатлетичного кросу було 536 осіб, що становить 46,7% із числа першокурсників факультету 2008–2018 років. У плаванні відповідно 268 студентів, що складає 23,6%.

Якщо порівняти кількість учасників тестування з легкоатлетичного кросу 2008–2012 і 2013–2018 років, то бачимо, що число бажаючих зменшилось у юнаків на 35,9%, а у дівчат на 28,8%. По факультету – на 35,9%. У

плаванні у юнаків на 20,5%, у дівчат – на 2,5%. По факультету – на 17,2%. Це говорить про низький рівень культури ставлення до свого здоров'я і рухової активності, такої необхідної для учнівської та студентської молоді.

Ми знаємо, що з факторів, які впливають на стан здоров'я людини, найвагомим є заняття фізичною культурою і спортом. Відомо, що питома вага здорового способу життя в низці інших факторів, які визначають ризик для здоров'я, складає 49–53%, зовнішнє середовище 17–20%, охорона здоров'я, активна медицина 8–10%. Наведені цифрові дані більш ніж переконливо свідчать про провідну роль здорового способу життя.

Тепер порівняємо результати, які показали учасники тестування (табл. 3):

Таблиця 3

Результати тестування з легкоатлетичного кросу та плавання

Рік	Юнаки		Дівчата	
	Л/а крос 1000 м (середній результат)	Плавання 50 м (середній результат)	Л/а крос 500 м (середній результат)	Плавання 25 м (середній результат)
2008	4.25,9	0.45,2	2.37,2	0.29,9
2009	4.04,0	0.46,6	2.60,9	0.29,2
2010	4.24,9	0.49,9	2.14,4	0.27,9
2011	3.83,6	0.41,1	2.07,0	0.27,0
2012	3.97,8	0.53,4	2.33,4	0.26,7
2008–2012	4.08,0	0.47,2	2.30,6	0.28,1
2013	4.50,0	0.51,0	2.45,0	0.29,2
2014	4.14,2	0.52,5	2.34,9	н/у
2015	4.02,1	0.41,7	2.15,3	0.30,9
2016	4.81,1	0.45,7	2.25,5	0.36,0
2017	4.19,6	0.37,3	2.42,1	0.37,6
2018	4.22,0	0.41,1	2.50,6	0.46,7
2013–2018	4.31,5	0.46,0	2.35,6	0.36,1
2008–2018	4.20,0	0.46,6	2.35,6	0.32,1

У легкоатлетичному кросі у юнаків на дистанції 1000 м у 2013–2018 роках результат на 23,5 сек. нижчий порівняно з 2008–2012 роками, а у дівчат на 5,0 сек. відповідно на дистанції 500 м.

У плаванні юнаків майже на одному рівні (різниця складає 1,2 сек.) на дистанції 50 м. У дівчат на дистанції 25 м, як і в кросі результати були нижчі в 2013–2018 роках на 8,0 сек.

Як бачимо, рівень фізичної підготовленості випускників шкіл стає нижчим, що свідчить про недостатній рівень рухомості школярів, недостатньої кількості уроків фізичного виховання та методики викладання, а також ставлення викладачів до якості проведення занять, і батьків, які недооцінюють необхідність рухової активності для дітей, звільняючи їх від занять із фізичного виховання.

Висновки з даного дослідження. Наші дослідження показали, що з кожним роком здоров'я і рівень фізичної підготовленості випускників закладів загальної середньої освіти стає нижчим, а їх ставлення до свого здоров'я та бажання займатись фізичною культурою бажає кращого.

Пошук нових форм роботи у сфері фізичного виховання, фізичної культури та спорту нині дуже актуальний. Зміни, що відбуваються в Україні в соціальній, політичній та економічній сферах, зобов'язують заклади освіти відповідально ставитися до виховання, шукати нові засоби залучення школярів до занять фізичною культурою та організації здорового дозвілля.

Подальші дослідження необхідно спрямувати на вдосконалення навчальних програм у школах, включити теоретичну частину підготовки та оздоровчий вплив фізичного виховання на здоров'я школярів.

Список використаних джерел

1. Круцевич Т. Ю., Воробйов М. І., Безверхня Г. В. Контроль у фізичному вихованні дітей, підлітків та молоді. Київ: Олімпійська література, 2011. 224 с.
2. Круцевич Т. Ю., Петровський В. В. Фізичне виховання як соціальне явище: підручник. Київ: Олімпійська література, 2012. Т. 1. 398 с.

3. Приходько С. Вплив навчального процесу на рівень фізичного здоров'я та захворюваність школярів і студентів. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2010. № 2. С. 81–83.
4. Про схвалення концепції загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012–2016 роки. Кабінет Міністрів України. Розпорядження від 31 серпня 2011 р. №828-р. *Урядовий кур'єр*. 2011. № 166.
5. Протасова А. С. Педагогічні умови підготовки майбутніх вихователів до фізичного виховання засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Імідж сучасного педагога*: електрон. наук. фаховий журнал. 2019. № 6 (189). С. 18–21. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-6\(189\)-18-21](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-6(189)-18-21)
6. Севрюк М. П., Циповяз А. Т., Коваль С. С. Городошний спорт на современном этапе развития и совершенствования. *Імідж сучасного педагога*: електрон. наук. фаховий журнал. 2019. № 1 (184). С. 79–82. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-1\(184\)-79-82](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-1(184)-79-82)
7. Сілаєва І. Є. Інноваційні підходи до підготовки кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти. *Імідж сучасного педагога*: електрон. наук. фаховий журнал. 2019. № 6 (189). С. 22–28. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-6\(189\)-22-28](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-6(189)-22-28)
8. Стратегии и рекомендации по здоровому образу жизни и двигательной активности: сб. материалов Всемирной организации здравоохранения / сост.: Е. В. Имас, М. В. Дуткач, С. В. Трачук. Киев: Олімпійська література, 2013. 528 с.
9. Тимошенко О. В., Дьоміна Ж. Г. Стан та основні напрямки модернізації системи фізичного виховання школярів на сучасному етапі розвитку суспільства. *Фізичне виховання в школах*. 2011. № 6. С. 2–5.
10. Ткачук С. Рухова активність у сучасному фізичному вихованні школярів. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2009. № 3. С. 62.
11. Федоренко Є. Характеристика фізичної підготовленості старшокласників, які навчаються в школах різного типу. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2011. № 1. С. 90–92.

References

1. Krutsevych, T. Yu., Vorobiov, M. I., & Bezverkhnia, H. V. (2011). *Kontrol u fizychnomu vykhovanni ditei, pidlitkiv ta molodi* [Control in the physical education of children, adolescents and young people]. Kyiv: Olimpiiska literatura [in Ukrainian].
2. Krutsevych, T. Yu., & Petrovskiy, V. V. (2012). *Fizychnye vykhovannia yak sotsialne yavyshe* [Physical education as a social phenomenon]: pidruchnyk. (Vol. 1). Kyiv: Olimpiiska literatura [in Ukrainian].
3. Prykhodko, S. (2010). Vplyv navchalnoho protsesu na riven fizychnoho zdorov'ia ta zakhvoriuvanist shkoliariv i studentiv [The impact of the educational process on the level of physical health and morbidity of pupils and students]. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu* [Theory and methodology of physical education and sports], 2, 81–83 [in Ukrainian].
4. Pro skhvalenniia kontseptsii zahalnodержавnoi tsilovoi sotsialnoi prohramy rozvytku fizychnoi kul'tury i sportu na 2012–2016 roky [On approval of the concept of the national targeted social program for the development of physical culture and sports for 2012–2016]. Kabinet Ministriv Ukrainy. Rozporiadzhennia vid 31 serpnia 2011 r. №828-r. *Uriadovyi kurier*. 2011. № 166 [in Ukrainian].
5. Protasova, A. S. (2019). Pedagogichni umovy pidhotovky maibutnikh vykhovateliv do fizychnoho vykhovannia zasobami informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii [Pedagogical conditions of preparation of future educators for physical education by means of information and communication technologies]. *Imidzh suchasnoho pedahoha* [The image of the modern teacher]: nauk. fakhovyi zhurnal, 6 (189), 18–21. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-6\(189\)-18-21](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-6(189)-18-21) [in Ukrainian].
6. Cevriuk, M. P., Tcipoviaz, A. T., & Koval, S. S. (2019). Gorodoshnii sport na sovremennom etape razvitiia i sovershenstvovannia [City sports at the present stage of development and improvement]. *Imidzh suchasnoho pedahoha* [The image of the modern teacher]: elektron. nauk. fakhovyi zhurnal, 1 (184), 79–82. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-1\(184\)-79-82](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-1(184)-79-82) [in Russian].
7. Silaieva, I. Ye. (2019). Innovatsiini pidkhody do pidhotovky kvalifikovanykh robotnykiv u zakladdakh profesiinoi (profesiino-tekhnichnoi) osvity [Innovative approaches to training skilled workers in vocational (vocational) educational institutions]. *Imidzh suchasnoho pedahoha* [The image of the modern teacher]: elektron. nauk. fakhovyi zhurnal, 6 (189), 22–28. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-6\(189\)-22-28](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2019-6(189)-22-28) [in Ukrainian].
8. Imas, E. V., Dutkach, M. V., & Trachuk, S. V. (Comps.). (2013). *Strategii i rekomendatsii po zdorovomu obrazu zhizni i dvigatelnoi aktivnosti* [Strategies and recommendations for a healthy lifestyle and physical activity: a collection of materials from the World Health Organization]: sbornik materialov Vsemirnoi organizatsii zdavoohhraneniia. Kiev: Olimpiiska literatura [in Russian].
9. Tymoshenko, O. V., & Domina, Zh. H. (2011). Stan ta osnovni napriamky modernizatsii systemy fizychnoho vykhovannia shkoliariv na suchasnomu etapi rozvytku suspilstva [The main goal of modernization of the system of physical education of schoolchildren at this moment is the development of suspension]. *Fizychnye vykhovannia v shkolakh* [Physical education in schools], 6, 2–5 [in Ukrainian].
10. Tkachuk, S. (2009). Rukhova aktivnist u suchasnomu fizychnomu vykhovanni shkoliariv [Physical activity in modern physical education of schoolchildren]. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu* [Theory and methodology of physical education and sports], 3, 62 [in Ukrainian].
11. Fedorenko, Ye. (2011). Kharakterystyka fizychnoi pidhotovlenosti starshoklasnykiv, yakii navchautsya v shkolakh riznogo typu [Characteristics of physical fitness of high school students studying in different types of schools]. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu* [Theory and methodology of physical education and sports], 1, 90–92 [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції
авторського оригіналу: 04.01.2020